

Evangelická teologická fakulta

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Čím je motivován sociální pracovník
Jméno studenta: Matěj Vaněk
Vedoucí: Dr. Ing. Ladislav Heryán, Th.D.
Oponent: Dr. Ing. Alois Křišťan, Th.D.
Studium: JABOK B ETF [roč 4]

Autor se ve své práci chce zabývat možnou motivací sociálních pracovníků. Téma je zvoleno v souladu s profilem studovaného oboru. Jako cíl práce uvádí v úvodu "zjistit, čím je motivovaný sociální pracovník". Takto formulovaný cíl je poměrně obtížné zvládnout v rámci bc. práce. Autor by mohl uvažovat různorodost sociální práce - použitelnou typologii uvádí v řadě článků L. Musil; pak by bylo zajímavé zjišťovat rozdílnost motivací např. filantropického typu SP, administrativního typu SP, reformního typu SP apod. Takže kdyby autor zvolil jako cíl "příklady motivace", nebo "motivace u vybraných sociálních pracovníků" viděl bych formulaci cíle jako přiměřenější. Druhým problémem u formulace cíle je termín "sociální pracovník", přičemž autor nezjišťuje svým šetřením motivaci žádného sociálního pracovníka, ale pouze studentů oboru sociální práce. Možná předpokládá, že tato motivace je stejná, pak by to ale měl zmínit a svůj předpoklad nějak vyargumentovat. V úvodu dále autor píše, že se snaží definovat sociální práci - definice přece existují, měl by je uvést a případně komentovat. Autor dělí práci na dvě části, teoretickou a praktickou. Nepovažuji toto dělení za vhodné, práce by měla tvořit jeden celek - člověk se něčím zabývá teoreticky, k něčemu dojde a pak si to nějakým šetřením ověří - anebo naopak dělá nějaký výzkum a následně výsledky teoreticky zpracovává. Pokud je práce takto rozdělena zpravidla to vede k větší roztržitosti. Dlužno poznamenat, že autor se snaží obě části propojovat. V první kapitole se zabývá sociální prací, zde mám podstatnou námitku - opírá se o poněkud zastaralou literaturu Matouškovy publikace, naprosto pominul Encyklopedii sociální práce, kde by našel přesnější formulace. Tuto námitku považuji za podstatnou. Podobně některé články v časopise Sociální práce/Sociální práca - Musilovy texty o nejasné identitě SP, článek Náboženské interpretace motivující k sociální práci (3/2012), a jiné. Pokud se týká vlastního pojetí sociální práce, ač autor v úvodu slibuje definici, nijak se nedopouští, uvádí nejasné pojetí Matouška, následují "paradigmata" (Payne??), hodnoty a již kapitola "sociální pracovník". Postrádám např. koncept sociální práce založený na sociálním fungování (Navrátil) a především na sociálních interakcích (Musil). To by jej vedlo ke komplexnějšímu pohledu na sociální práci - celý text - včetně šetření - na mě dělá dojem že autor je ve svém konceptu zaměřen výhradně na vztah pomáhající-klient. Postrádám zaměření sociálního pracovníka na interakce klient-jeho prostředí, tak bych rád, aby naši absolventi soc. práci chápali. Pokud popisuje "paradigmata", není mi jasné, jak rozumí reformnímu paradigmatu - co míní onou "podporou spolupráce a solidarity v rámci určité společenské skupiny..." domnívám se, že toto paradigma zahrnuje širší spektrum aktivit. Pokud se týká terminologie, není mi jasné, jak autor rozlišuje motivaci, motiv a stimul. V práci se vyskytují tyto termíny všechny, na s. 12 "motivace, popud a motiv" vedle sebe, čili jde o různé skutečnosti? Dále v práci (s.23) užívá i stimul - nevím, zda jsou mu jasné rozdíly. Sociologové mě učili, že stimul je vnější podnět, motiv je vnitřní (stručně řečeno). Tak to ale v textu rozhodně nevnímám. Mezi hodnotami je uvedena empatie (a dále v práci taktéž) - autor jí popisuje jako vcítění se do pocitů a prožívání klienta. Táhá se, zda je možné se vcítit do pocitů a prožívání třeba matky, která přišla o své dítě... a zda je to plně žádoucí, má-li pomáhající pomoci. Není lépe skroměji mluvit spíše o (snaze o) porozumění bolesti a trápení druhého? Mezi hodnotami mi pak nějaké hermeneutické porozumění chybí - autor se chce vcítovat a následně "akceptovat druhého takového jaký je" - hodnota hermeneutického porozumění by mě vedla k otázce "jaký je", vím, jaký je?, jak se mi jeví? proč se mi tak jeví... V kapitole 2 Sociální pracovník - autor zcela chybně uvádí, že dle Zákona 108 odbornou způsobilostí k výkonu povolání v sociálních službách je nutně vyšší odborné či vysokoškolské vzdělání. Domnívám se, že tomu tak není, že stačí i středoškolské, patřičně akreditované kurzy. Autor zřejmě směřuje sociálního pracovníka a pracovníka v sociálních službách. Ve třetí kapitole pak autor uvádí 4 dimenze člověka, s tím, že spojuje psychologickou a sociální, poukazuje na "prolínání motivů"... nenalezl by třeba určité prolínání i u dimenze tělesné a psychologické - ve smyslu oboru psychosomatiky? Pokud dále píše o sociální směně (s.31) - nevím, zda vystihuje oč jde, o tomto jevu existuje mys-

lím dost literatury, autor tento jev spojuje konkrétně se ziskem uznání druhých, což je patrně to samé co uvádí v některých bodech na s. 30, ale chápu to tak, že uvádí jen příklad, že zisky v soc. směně vnímá i v jiných kategoriích. Není mi dále jasné, proč je v této kapitole věnována taková pozornost buddhismu. Ne, že by to nebylo zajímavé, ale postrádám nějaké zdůvodnění v konceptu celé práce. Ohledně kapitoly spirituální dimenze v kontextu sociální práce bych přivítal zohlednění textů Věry Suchomelové (článek v časopise Sociální práce; mohografie). K praktické části mám výhrady uvedené již k úvodu, dále pak hlavně k uvedení hypotéz. Ponechávám stranou otázku jejich počtu, ale hlavně mi chybí důvod jejich formulace! Hypotézy tvoříme, když máme nějakou teorii, která nás vede k tomu že něco nějak je, takže si to zformulujeme do hypotéz které pak ověřujeme (za pomoci stanovených indikátorů atd.) Pokud žádnou teorii nemám, tak neploďm hypotézy, pouze si stanovím výzkumnou otázku, na kterou pak tím dotazníkovým šetřením hledám odpověď. Autor se u hypotézy 1 pokusil aspoň o nějaké zdůvodnění, hypotézy 2,3,4 neobsahují v tomto směru zbla nic!! není jasné co autora k těmto výroky vedlo. Navíc například H2 není zcela jednoznačná - "osobní hodnoty jedinců budou blízké hodnotám sociální práce" - co musí platit, aby hypotéza byla potvrzena? Hodnoty všech jedinců? Hodnoty většiny jedinců?? Všechny osobní hodnoty všem hodnotám sociální práce? Některé? Kolik? Stejně u H3; H4 je v tomto směru jasnější, autor zde uvádí "většina respondentů". Toto považuji za nejzávažnější metodologickou chybu šetření. Na s. 60 je pak tabulka osobních hodnot respondentů. Není mi jasné odkud je autor vzal?? Očekával bych nějaký odkaz na teoretickou část. Navíc mi není jasné jak chápat v žebříčku hodnoty "spravedlnost, solidarita, upřímnost, poctivost, morální hodnoty" - nejsou ty 4 první právě morálními hodnotami? Není to jen shrnující pojem?

Práce vykazuje překlapy a stylistické chyby, avšak v nijak závažné míře (některé jsem označil v textu); jinak je psána srozumitelně a vcelku čtivě. Po formální stránce obsahu únosnou míru nedostatků - chyba v názvu školy (ale pochopitelná, student nezaregistroval změnu), nejednotná velikost písma v poznámkách (pozn. 1,2), u některé literatury v poznámce uvedena stránka odkazu u jiné nikoliv; v odkazu uveden editor, nikoliv autor(!) - např. pozn. 18, ale i jinde; název díla v poznámce 53 mylně kapitálkami (jinde správně kurzivou), na straně 51/52 dva dlouhé na sebe navazující citáty bez nějakého dalšího textu; špatné zařazení V.E. Frankla v seznamu literatury (s.82).

Navrhované hodnocení:

C

Zdůvodnění, závěr:

Práci považuji celkově za zajímavou, nápaditou, je na ní vidět autorův zájem a přemýšlivost. Nicméně ke zpracování mám určité připomínky, z nichž většinu jsem uvedl výše.

Prosím, aby bylo při obhajobě vzato v úvahu, že autor nedostal posudek včas; na pozdním dodání nenese žádnou vinu, tento nedostatek jde k tíži školy a autora posudku (!!)

Otázky, podněty k diskusi při obhajobě:

Doporučuji/nedoporučuji k obhajobě:

doporučuji

28.1.2018

.....
podpis oponenta práce